

Kontinuirano profesionalno usavršavanje i razvoj vrtićkog kurikuluma

Karmen Pavlic, mag. paed.
Dječji vrtić Didi, Krašić

Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa vrtića i kurikulum koji se iz nje generira ostvaruje se i razvija 'iznutra', od odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati primjereno kontinuirano profesionalno učenje i razvoj.

Odgojno-obrazovna praksa, a samim time i kurikulum koji iz nje izranja, treba biti rezultat težnji svih djelatnika vrtića da se 'razvoj odgojno obrazovne prakse i kurikuluma vrtića događa paralelno s razvojem novih vrijednosti, razumijevanja i znanja odgajatelja i drugih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati kontinuirani profesionalni razvoj' (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2015.). Stoga je potrebno pokrenuti promjene 'iznutra' – od samih odgajatelja i ostalih stručnih djelatnika vrtića. Njihov se profesionalni razvoj temelji na ideji da kontinuirano stručno usavršavanje čini osnovu razvoja vrtića, sukonstrukcije znanja odgajatelja i drugih stručnih djelatnika, osnovu za propitivanje i promjenu njihovih stavova, uvjerenja i djelovanja u odgojno-obrazovnom procesu te bazu za poticanje njihove autonomije. Svaki bi vrtić trebao imati plan profesionalnog usavršavanja odgajatelja i drugih stručnih djelatnika. On bi trebao biti fleksibilan i podložan promjenama tj. takav da ga se može mijenjati i modificirati ovisno o potrebama i individualnim interesima. U konačnici,

dobro osmišljen plan kontinuiranog profesionalnog usavršavanja vodi ka transformaciji i rekonceptualizaciji vrtića. Postoje različiti modeli stručnog usavršavanja kao što su: grupni oblici rada na razini ustanove i izvan nje, individualni oblici rada unutar ustanove

i izvan nje te rad s pripravnicima. Koji model stručnog usavršavanja će se više ili manje potencirati, ovisi o specifičnostima pojedinog vrtića. Da bi se osigurao kontinuitet razvoja vrtića, bitno je naglasiti da profesionalno usavršavanje odgajatelja i drugih stručnih

Kontinuirano stručno usavršavanje čini osnovu razvoja vrtića

djelatnika mora biti stalan proces i dio svakodnevice svakog vrtića.

Modeli profesionalnog učenja

U Dječjem vrtiću 'Didi' smjer stručnog usavršavanja je obilježen relativno velikim brojem kuća (objekata) koje se nalaze na velikim razdaljinama, a svaku od tih sredina obilježava specifična kultura tog kraja koju djeca i roditelji unose u vrtić. Međudjelovanje svih dionika odgojno-obrazovnog procesa – djece, roditelja, lokalne zajednice i samih zaposlenika vrtića – čini kulturu ustanove svakog objekta. Stručno usavršavanje u Dječjem vrtiću 'Didi' sastoji se od internih stručnih aktivna, odgajateljskih vijeća, radionica, timskog planiranja, reflektivnog praktikum, supervizijskih sastanaka, pedagoškog menadžmenta i individualnog stručnog usavršavanja. Svaki vid stručnog usavršavanja ima svoj cilj.

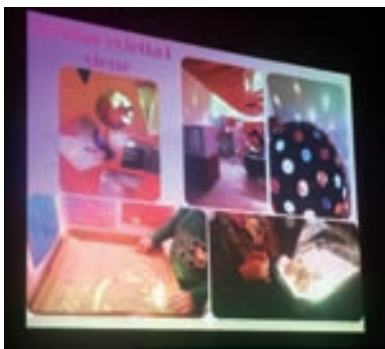
Kroz *interne stručne aktive* osnažuje se i daje podrška odgajateljima na putu stjecanja profesionalnih znanja i kompetencija koje su neophodne za ostvarivanje kvalitetnog odgojno-obrazovnog rada. Isto tako odgajatelje se potiče da budu 'reflektivni praktičari' (Šagud, 2006.), da kroz prikaz svog rada i refleksije na taj rad, kroz rasprave i promišljanja bolje razumiju probleme koji proizlaze iz svakodnevnih prakse.

Odgajateljsko vijeće je stručno tijelo vrtića na kojem se najmanje četiri puta godišnje prikazuje, raspravlja i daju izvješća o stručnim temama. Kroz *radionički način rada* odgajateljima se nastoji približiti kako rješavati problemske situacije u vrtiću (npr. rješavanje sukoba, asertivnost, kako voditi pedagošku dokumentaciju i sl.).

Timsko planiranje osiguravaju kontinuitet između svih oblika stručnog usavršavanja s ciljem podizanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa, unapređivanja međuljudskih odnosa i suradnje (partnerstva) s roditeljima. *Refleksivni praktikum* još možemo nazvati i međuodgajateljska podrška kroz koju se osigurava podizanje i uravnoteživanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa kroz razmjenu

Zajedničke rasprave, promišljanja i analize rada

iskustava i ideja. Nikako ne smijemo zaboraviti na voditelje objekata koji se kontinuirano osposobljavaju za rad s ciljem jačanja njihovih profesionalnih kompetencija te da zajednički razvijaju strategije razvoja objekata u kojima rade (*Pedagoški management*).

Stručni tim i ravnatelj Vrtića redovito se sastaju s vanjskim ekspertom, izv. prof. dr. sc. Editom Slunjski, kako bi se osnaživao i stvarao sustav u kojem svi dionici dijele istu viziju razvoja Vrtića te da bi zajednički razvijali strategije koje omogućavaju ostvarenje te vizije (*Supervizijski sastanci*).

Kroz *individualno stručno usavršavanje* odgajatelja i drugih stručnih djelatnika se osigurava kontinuiranost i sustavnost svih procesa koji se u vrtiću odvijaju. Cijelu pedagošku godinu se intenzivnije radi na jednoj temi te se pred njen kraj daje prikaz izravnih implikacija pojačanog rada na temi u odgojno-obrazovnom procesu. Rad se predaje u pisanom obliku u kojem teorijskim i praktičnim primjerima odgajatelji i ostali stručni djelatnici potkrepljuju svoj rad. Stručno usavršavanje izvan ustanove odvija se

u organizaciji Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta, Agencije za odgoj i obrazovanje (Strategija stručnog usavršavanja za profesionalni razvoj odgojno-obrazovnih radnika 2014.-2020.), Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, raznih ureda za obrazovanje općina, gradova i županija, fakulteta, Centra za istraživanje djetinjstva i sl. Sastoji se od seminara, radionica (prezentiranje primjera dobre prakse), predavanja stručnjaka, zajednica učenja i sl.

Kontinuirano profesionalno usavršavanje odgajatelja i stručnih djelatnika vrtića rezultira i ogleda se u razumijevanju i oblikovanju prostornog okruženja vrtića, razumijevanju potencijala istraživačkih aktivnosti djece, razumijevanju ekspresivnih potencijala djece te razumijevanju i oblikovanju uloge odgajatelja (Slunjski, 2015.).

Dakle, kontinuirano profesionalno usavršavanje odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića ne može se svoditi na puko prenošenje davno usvojenih znanja. Odgajatelji i drugi stručni djelatnici vrtića trebaju biti svjesni trenutka u kojem žive te da njihov 'profesionalni razvoj treba rezultirati ne samo pomacima u znanju, nego i promjenama u njihovim uvjerenjima i djelovanju' (Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, 2012.), a sve u cilju osiguravanja i unapređivanja kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa, a samim time i kvalitetnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Literatura:

1. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Narodne novine, 5/2015.
2. Pavlović, J. B. (2012.): *Konstrukcija identiteta u diskursu kontinuiranog profesionalnog usavršavanja*, Doktorska disertacija, Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Beograd
3. *Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja* (2012.), Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb
4. Slunjski, E. (2015.): *Izvan okvira*, Zagreb: Element
5. *Strategija stručnog usavršavanja za profesionalni razvoj odgojno-obrazovnih radnika*, nacrta (2014.-2020.), (2013.), Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje
6. Šagud, M. (2006.): *Odgajatelj kao reflektivni praktičar*, Petrinja: Visoka učiteljska škola u Petrinji